

अन्नपानतांबूलादिद्वारातद्भृत्यान्भेदयित्वाविषादिनानाशयेत्किमितरैरित्याह मूलमेवेति ॥१६॥ १७॥ एकाग्रः एकः शत्रुरेव अपेक्षिगोचरोयस्यतादृशः स्यात् अन्धत्रमनो न दद्यात् अविवृतो गुप्तांगः विवरदर्शकः परच्छिद्रं द्रष्टुमित्यर्थः नित्यो द्विग्नः विश्वासं कृत्वा कचिदपि निश्चितो न भवेदित्यर्थः दर्शक इति क्रियायां क्रियार्थायां ण्वुल् ॥ १८॥ दंभादिनापि शत्रुर्जेय इत्याह अग्न्याधानेनेति ॥ १९॥ अंकुशं अंकुशव

मूलमेवादितश्छिद्यत्परपक्षस्य नित्यशः ॥ ततः सहायांस्तत्पक्षान्सर्वांश्च तदनंतरं ॥ १६॥ छिन्नमूले त्वधिष्ठाने सर्वे तज्जीविनो हताः ॥ कथं नुशाखास्तिष्ठे रंछिन्नमूले वनस्पतौ ॥ १७॥ एकाग्रः स्यादविवृतो नित्यं विवरदर्शकः ॥ राजन्नित्यं सपत्नेषु नित्यो द्विग्नः समाचरेत् ॥ १८॥ अग्न्याधानेन यज्ञेन काषायेण जटाजिनैः ॥ लोकान् विश्वासयित्वैव ततो लुपेद्यथावृकः ॥ १९॥ अंकुशं शौचमित्यादुरर्थानामुपधारणे ॥ आनाम्यफलितं शाखां पक्वं पक्वं प्रशातयेत् ॥ २०॥ फलार्थोऽयं समारंभो लोके पुंसां विपश्चितां ॥ वहेदमित्रं स्कंधेन यावत्कालस्य पर्ययः ॥ २१॥ ततः प्रत्यागते काले भिद्याद्वटमिवाश्मनि ॥ अमित्रो न विमोक्तव्यः रूपं बद्धपिब्रुवन् ॥ २२॥ रूपानतस्मिन्कर्तव्या हन्यादेवापकारिणं ॥ हन्यादमित्रं सांत्वेन तथा दानेन वा पुनः ॥ २३॥ तथैव भेददंडाभ्यां सर्वोपायैः प्रशातयेत् ॥ धृतराष्ट्र उवाच कथं सांत्वेन दानेन भेदैर्दंडेन वा पुनः ॥ २४॥ अमित्रः शक्यते हंतुं तन्मे ब्रूहि यथा तथं कणिक उवाच शृणुराजन्यथावृत्तं वने निवसतः पुरा ॥ २५॥ जंबुकस्य महाराज नीतिशास्त्रार्थदर्शिनः ॥ अथ कश्चित्कृतप्रज्ञः शृगालः स्वार्थं पंडितः ॥ २६॥ सखिभिर्न्यवसत्सार्धं व्याघ्राखुवृकबभ्रुभिः ॥ ते पश्यन्विपिने तस्मिन्विलिनं मृगयूथपं ॥ २७॥ अशक्ताग्रहणे तस्य ततो मंत्रममंत्रयन् ॥ जंबुक उवाच असकृद्यतितो त्वेष हंतुं व्याघ्रवने त्वया ॥ २८॥ युवावैजवसं पन्नो बुद्धिशाली न शक्यते ॥ मूषिकोऽस्य शयानस्य चरणौ भक्षयत्वयं ॥ २९॥ अथैनं भक्षितैः पादैर्व्याघ्रो गृह्णातु वै ततः ॥ ततो वै भक्षयिष्यामः सर्वे मुदितमानसाः ॥ ३०॥ जंबुकस्य तु तद्वाक्यं तथा चक्रुः समाहिताः ॥ मूषिका भक्षितैः पादैर्मृगं व्याघ्रोऽवधीत्तदा ॥ ३१॥ दृष्ट्वैवाचेष्टमानं तु भूमौ मृगकलेवरं ॥ स्नात्वा गच्छत भद्रं वोरक्षामीत्याह जंबुकः ॥ ३२॥ शृगालवचनात्तेऽपि गताः सर्वे नर्दीततः ॥ संचिता परमो भूत्वा तस्थौ तत्रैव जंबुकः ॥ ३३॥ अथाजगाम पूर्वं तु ज्ञात्वा व्याघ्रो महाबलः ॥ ददर्श जंबुकं चैव चिंताकुलितमानसं ॥ ३४॥ व्याघ्र उवाच किं शोचसि महाप्राज्ञ त्वं नो बुद्धिमतां वरः ॥ अशित्वापि शितान्यद्यविहरिष्यामहेवयं ॥ ३५॥

त्परचित्ताकर्षणं शौचमग्न्याधानादि अघट्टांतः आनाम्येति आनामयित्वा ॥ २०॥ एतत्प्रयोजनमाह फलार्थ इति फलं शत्रुवधः प्रसिद्धं च सेवयानिर्दयत्वेन शत्रुं हन्यादित्याह वहेदित्यादिना ॥ २१॥ २२॥ २३॥ २४॥ २५॥ २६॥ बभ्रुर्नकुलः मृगयूथपं महांतं हरिणं ॥ २७॥ २८॥ २९॥ ३०॥ मूषिकेण आर्षेण भक्षितैः ॥ ३१॥ ३२॥ ३३॥ ३४॥ ३५॥